

Astronomski Mladinski Raziskovalni Poletni Tabor Evropa 2010

Letos prirejamo že 33. tradicionalni astronomski raziskovalni mladinski poletni tabor.

Kupola astronomskega observatorija Javornik

Kje:

- ★ Tabor bo potekal na našem Astronomskem Observatoriju na Javorniku (AOJ) v času, od nedelje 11. julija do sobote 17. julija 2010. Nastanitev bo v 10 minut hoje oddaljeni Pirnatovi koči na Javorniku. AOJ leži na nadmorski višini 1150 m in je od naselja Col oddaljen 12 km, od Ljubljane pa 70 km. Z observatorija je lep razgled na Banjško planoto na zahodu, ter Tržaški in Piranski zaliv na jugu.

Kdo:

- ★ Tabor je namenjen vsem mladim od 15. do 26. leta starosti, ki vas zanimajo astronomija, fizika, tehnika, fotografija in sorodne vede.

Kaj:

- ★ Delo v skupinah in raziskovalni projekti so prilagojeni predznanju udeležencev, zato ste dobrodošli tako popolni začetniki kot izkušeni opazovalci.
- ★ Delo bo predvidoma potekalo v štirih skupinah: osnove astronomije, Osončje, astrofotografija in astrofizika.

- ★ Na taboru bomo imeli tudi zabavni in razvedrilni program.
- ★ Podrobne informacije in prijavnico za tabor dobite na naši spletni strani <http://www.adj.si>
- ★ Vaša dodatna vprašanja pošljite na naš elektronski naslov info@adj.si

Stane Slavec

Objekti globoko v vesolju junija

Junija opolnoči kulminirajo ozvezdja, v katerih se kar tare zanimivosti: poleg Rimske ceste same vidimo kar nekaj objektov globoko v vesolju. Za opazovanje pa imamo ta mesec na voljo najmanj teme, v kresni moči le dve uri tri četrt. Središče Rimske ceste v Strelcu je polno odprtih kopic: *NGC 6494 (M 23)*, *NGC 6520**, *NGC 6531 (M 21)*, *NGC 6603 (M 24)*, *NGC 6613 (M 18)*, *IC 4725 (M 25)* in *NGC 6716*, tri pa so za nameček zavite v svetleče meglice, namreč *NGC 6514 (M 20)*, *NGC 6523* (M 8)* in *NGC 6618* (M 17)*. Tam je tudi precej kroglastih kopic, *NGC 6626 (M 28)*, *NGC 6637 (M 69)*, *NGC 6656* (M 22)*, *NGC 6681 (M 70)*, *NGC 6715 (M 54)*, *NGC 6809 (M 55)*, *NGC 6531 (M 21)*, pa tudi ena planetarna meglica, *NGC 6818**. V Kači sta dve odprti kopici, *IC 4756** in v meglico zavita *NGC 6611* (M 16)*, v Ščitu sta dve, *NGC 6694 (M 26)* in *NGC 6705* (M 11)*, v Liri pa poleg kroglaste kopice *NGC 6779 (M 56)* ni težko najti tudi planetarno meglico *NGC 6720* (M 57)*. Zvezdica pomeni, da je objekt viden tudi pri svetlobnem onesnaženju.

NGC 6720 (M 57)* je seveda znameniti Prstan, Obročasta meglica v Liri, premera dobre ločne minute. Leži le malce nad galaktično ravnino 2300 svetlobnih let daleč. Vse kaže, da ni prava planetarna meglica, torej krogelna lupina, ampak da gledamo v votel valj skoraj vzporedno z njegovo osjo, ki ga vzbujata k sevanju zvezda v središču s površinsko temperaturo okoli 110.000°K. Ta zvezda je ob koncu svojega jedrskega obdobja v življenju že dalj časa odmetavala svoj plašč, saj to, kar vidimo, obdaja trikrat večji ovoj plinov, ki jih zaznajo le instrumenti.

NGC 6656 (M 22)*, nad pokrovom Čajnika v Strelcu, leži malo pod galaktično ravnino 10.400 svetlobnih let daleč in je navidez malce večja od polne

V A B I L O

Vabimo vas na mesečni sestanek, ki bo v torek 18. 05. 2010 ob 18^h v predavalnici F3 Fakultete za matematiko in fiziko, Jadranska 19, v Ljubljani. V primeru lepega vremena si bomo po sestanku pogledali, katere objekte lahko opazujemo z malim društvenim teleskopom. Glavni del sestanka bo ogled dokumentarnega filma:

Nevtrini imajo maso

Dokumentarec je v angleškem jeziku.

Vabljeni!
Bernard Ženko

Dodatne informacije o tem in preteklih predavanjih najdete na <http://www.adj.si>.

lune. Najsvetlejša kroglasta kopica na našem nebu je, vsebuje pol milijona zvezd razporejenih v krogli s premerom 200 svetlobnih let. S Hubblovim teleskopom so v njej s pomočjo mikrolečenja opazili precej teles, ki so le 80 krat večja od Zemlje. Ker pa je tudi le stopinjo pod ekliptiko, se tam dostikrat znajde kako telo našega osončja in ponudi zelo zanimiv pogled.

Rok Vidmar

- ★ **Saturn** je v začetku meseca viden do treh zjutraj, nato pa zahaja vse bolj zgodaj in konec meseca zaide že pred eno. Giblje se v ozvezdju Device.
- ★ **Uran** v ozvezdju Rib sprva vzhaja okoli pol treh, nato pa vse bolj zgodaj in je konec meseca na nebu že okoli pol enih.

Ostalo:

- ★ Poletje nastopi 21. 6. ob 13:27.

Urška Pajer

Efemeride junij 2010

(Efemeride si lahko ogledate tudi v reviji Življenje in tehnika.)

datum	Sonce		Luna		čas
	vzhod	zahod	vzhod	zahod	
01.06.	05:15	20:45	--	09:14	CEST
05.06.	05:13	20:49	01:13	13:28	CEST
10.06.	05:11	20:52	03:12	19:06	CEST
15.06.	05:10	20:55	08:23	23:19	CEST
20.06.	05:11	20:56	14:49	00:58	CEST
25.06.	05:12	20:57	20:24	03:56	CEST
30.06.	05:14	20:57	22:59	09:10	CEST

Planeti:

- ★ **Merkur** junija ni viden.
- ★ **Venera** je v vidna zvečer in zahaja okoli pol polnoči. Sredi meseca se iz ozvezdja Dvojčkov preseli v ozvezdje Raka.
- ★ **Mars** je v ozvezdju Leva sprva viden do pol dveh zjutraj, konec meseca pa zaide že kmalu po polnoči.
- ★ **Jupiter** je viden v drugem delu noči. Sprva vzhaja kmalu po drugi uri, konec meseca pa je na nebu že pred eno uro zjutraj. Nahaja se v ozvezdju Rib.

Objavite prispevek!

Mesečnik potrebuje prispevke. Zato pozivam vse, ki želite kaj objaviti, da mi po elektronski pošti pošljete svoj prispevek. Prispevki so lahko raznovrstni: poročilo o opazovanju, slika, risba, zanimiva astronomska novica, predstavitev domačega observatorija ali teleskopa, skratka – karkoli astronomskega.

Aram Karalič

Javorniški Mesečnik izdaja Astronomsko društvo Javornik, Ljubljana / ISSN 1581-1379 / urednik Aram Karalič / izhaja v prvi polovici meseca / prejemajo ga brezplačno vsi člani Astronomskega društva Javornik / prispevke pošljite na naslov jam@adj.si / **ROK ZA ODDAJO PRISPEVKOV JE 7. DAN V MESECU** / prispevkov praviloma ne lektoriramo / stavljeno v L^AT_EXu